
Dit artikel is exclusief voor abonnees, maar we bieden het u gratis aan.

 WOENSDAG 25 SEPTEMBER 2019 - OPINIES

KORT & BONDIG

Zoeken naar het voetbalbrein

Silke De Waelle & Frederik Deconinck

Predocoraal onderzoeker & docent, beiden Vakgroep Bewegings- en Sportwetenschappen (UGent)

Brainsfirst beweert dé tool ontwikkeld te hebben om aan de hand van cognitieve functies voetbalintelligentie te meten en te voorspellen (*DS 16 september*) (https://www.standaard.be/cnt/dmf20190915_04610108). Roberto Martinez, de bondscoach van de Rode Duivels, heeft zijn twijfels. Wij ook, en daarom willen wij waarschuwen voor de overdreven claims van de start-up. Dat is nodig, want voor een licentie betaal je 25.000 euro per jaar.

Wetenschappers proberen al jaren het brein van topatleten te doorgronden. Het klopt dat sommige hersenstructuren en -functies van topatleten anders zijn dan die van mindere goden. Maar die verschillen zijn subtiel en het is allerminst duidelijk of ze de oorzaak zijn van bovennatuurlijke sportieve capaciteiten of eerder een gevolg van jarenlange doelgerichte training. Topsporters scoren vaak beter op cognitieve tests, zeker wanneer het gaat om sporten waarin tactisch vermogen een belangrijke rol speelt, zoals voetbal. Het is inderdaad nuttig om het spelpatroon van de overkant te kunnen doorzien of acties van je tegenstrever te kunnen voorspellen, maar er bestaat geen wetenschappelijke consensus over welke cognitieve functies aan de basis liggen van die voetbalintelligentie.

Brainsfirst lijkt lak te hebben aan de terughoudendheid die wereldwijd onder sportwetenschappers heerst. De start-up gebruikt vier simpele cognitieve functies als een maat voor spelintelligentie: werkgeheugen, aandacht, anticipatie en inhibitie. Dat is zoals bepalen hoe lekker een taart is aan de hand van vier ingrediënten. Het is niet omdat er boter, suiker, bloem en eieren in de taart zitten, dat ze lekker is. De ingrediënten moeten in de juiste hoeveelheid aanwezig zijn en op de juiste manier gecombineerd worden met andere ingrediënten en gebakken worden om tot een goed resultaat te komen. Hetzelfde geldt voor cognitieve functies en spelintelligentie: voetballers moeten informatie uit de omgeving opnemen en verwerken. Op basis daarvan beslissen ze welke actie de meeste kans op succes biedt. Goede cognitieve functies kunnen een voordeel zijn om die informatie te verwerken, maar er komt veel meer bij kijken dan dat. Bovendien zijn cognitieve functies niet zo eenvoudig te meten als de ingrediënten van een taart, wat alles nog veel complexer maakt. Het mag duidelijk zijn dat we de beweringen van Brainsfirst met een stevig korrel zout moeten nemen.

Nog meer dan de keuze van tests, is de bewering dat de prestatie op deze tests voorspelt wie over het brein beschikt om profvoetballer te worden, bijzonder voorbarig. We weten te weinig over de ontwikkeling en trainbaarheid van cognitieve functies in relatie tot spelintelligentie om zulke tests op te nemen in de talentidentificatie. Onderzoek daarnaar staat nog in zijn kinderschoenen. Misschien zit er wel muziek in, maar Brainsfirst begint alvast met een valse noot.

Met vier computertests in 45 minuten bepalen of je het brein van een topvoetballer hebt? Dat klinkt te mooi om waar te zijn, en dat is het voorlopig ook. Brainsfirst doet wat andere bedrijven eerder deden: uit geldgewin een interessant idee uit de sportwetenschappen snel vermarkten, zonder dat het de wetenschappelijke toets doorstond.